

TROLLEFJÄLL - DÅTID OCH NUTID

Trullefjäll, Trollefjäll, Fälle, Felle, alla namnen kan förekomma och stavas med **e** eller **ä**.

Namnet kommer troligen av Truls fälle, nyröjning som Truls Persson i Östra Slätafly lät göra på 1550-talet. Det här var oroliga tider. Gränsen till Danmark låg endast några kilometer bort. Gården fick ofta ny brukare och var t o m öde en tid, vilket innebar att den inte hade någon skattekraft.

1654 brukade Lars Andersson och hans hustru gården. Båda dog i augusti 1654 p g a pesten tillsammans med flera andra personer i Trullefjäll. Tveksamt om någon i familjen överlevde.

Nya brukare blir Bengt Nilsson och Gertrud Jonsdotter (änka från Borrelycke), som gifter sig 1654-55. Oklart om någon av dem är släkt med tidigare ägare. Bengt är dock bror till Mårten i Södra Slätafly och Arvid i Gåsabo.

1655 är det bara en gård, men det skall så småningom bli 6 gårdar, varav 5 kan räkna släktskap med Bengt och Gertrud i rakt nedstigande led. Gården är på 3/8 mantal. 1658 blir Blekinge svenskt men det blir nog inte lugnt längs gamla gränsen på ett bra tag.

Efter Bengt och Gertrud delas gården av sönerna Nils och Jon Bengtsson, som får 3/16 mantal vardera. Jon dör i pesten 1711 och dottern Gertrud tar över gården. Sonen Bengt blir båtsman i Ramdala socken under namnet Glad och torpare i Trullefjäll. Att det är döttrarna som tar över gårdarna i byn skall vi se flera exempel på. Mathilda Svensdotter och Kristina Andersdotter tar över sina föräldragårdar och gifter sig med två bröder från Östra Slätafly, Anton och Olaus Andersson. Mathildas mor Kristina Jonsdotter hade i sin tur tagit över gården från sina föräldrar. Hilda, som var gift med Rudolf, hade också tagit över sin föräldragård.

1686 får Trullefjäll sin första båtsman och han kommer från Finland, Mathis Jöransson Piuhår. Finland hörde ju till Sverige och Blekinge hade nyligen blivit svenskt. Överheten litade inte helt på gränsbefolkningen så man tvångsförflyttade pålitliga finnar hit ner som båtsmän. Båtsmansnamnet ändrades senare till Fjäll. Den siste båtsmannen avskedas redan 1826 och han blir senare båtsman för Lilla Emnabo.

1810 var det storskifte i byn.

På gränsen mellan Trullefjäll och Fröbbestorp finns Trollakullagrinden, där det sägs att det kan spöka. I Fröbbestorp kallas den Jungfrukullagrinden.

Trullefjäll sträcker sig ända upp till Hårdamon där 7 byar strålar samman - Trullefjäll, Slätafly, Oxlehall, Juanslycke, Gåsabo, Dräglabo och Karsbo.

På Hårdamon (på den del som tillhör Trullefjäll) bodde 1879 inhyses Johannes Pettersson, född 1823, och hans hustru Helena Petersdotter, född 1831, med sina barn, varav Per Olof var äldst och född 1859. Tydligen var de ägare till en kvarn som stod på Hårdamon, för 1879 blir Per Olof anklagad för försäkringsbedrägeri då kvarnen brinner ner.

Erik Andersson i Oxlehall vittnar.

- Per Olof Johansson i Trullefjell bad mig tända på qvarnen, hvilket han bjöd mig en byssa om jag gjorde. Och även ville han följa med mig hem en qväll och sedan att vi skulle gå och tända qvarnen om natten hvilket jag icke gjorde. Och även sade han att om han icke fick någon annan att tända på så fick han vell göra det sjelf. Och när vi var i Södertälje så sade han: "Jag får väl snart brev hemifrån, då får jag höra om qvarnen är uppbränd eller ej."

Erik tackade tydligen nej till jobbet, men kvarnen brinner ner och Per Olof blir häktad. Ett annat vittne är Karl Jonsson i Juanslycke, som bor endast några hundra alnar från Per Olofs hem. Karl Jonsson blir uppväckt halv tolv på natten av Anna Stina Andersdotter, som säger att det brinner. Han skyndar ut utan att ta på kläderna och kommer ut lagom för att se kvarnen störta samman.

- Då ingen hjälp stod till och det ej heller kunnat till något gagn att om olyckan underrätta den tilltalade och hans föräldrar gick jag åter in och la mig.

Omkring klockan 5 följande morgon gick han för att underrätta om branden men fann endast Helena hemma.

Dagen innan när Karl varit på väg hem hade han klockan 6 på kvällen mött Per Olof på vägen mot Söderåkra. När han nu dagen efter kvarnbranden körde mot Söderåkra mötte han Per Olof, men talade inte om för honom att kvarnen brunnit, utan tänkte, att han vid hemkomsten väl finge se huru det stod till. I Söderåkra träffade Karl på Johannes, som frågade om han fick åka med hem. Han hade varit på Öland och köpt säd, sa han, dock hade han icke någon säck med sig. Under färden hem började de att tala om olyckan, varvid Johannes svarade att han redan sport derom och tillade att han väl hade någon ovän som anlagt elden.

Den 30 april 1879 släpps Per Olof ur häktet då bevisningen inte är tillräckligt stark för att kvarhålla honom, men rättegången skulle fortsätta.

Nog ser det misstänkt ut, men bevisa det.

Blekinge läns tidning 1/7 1896.

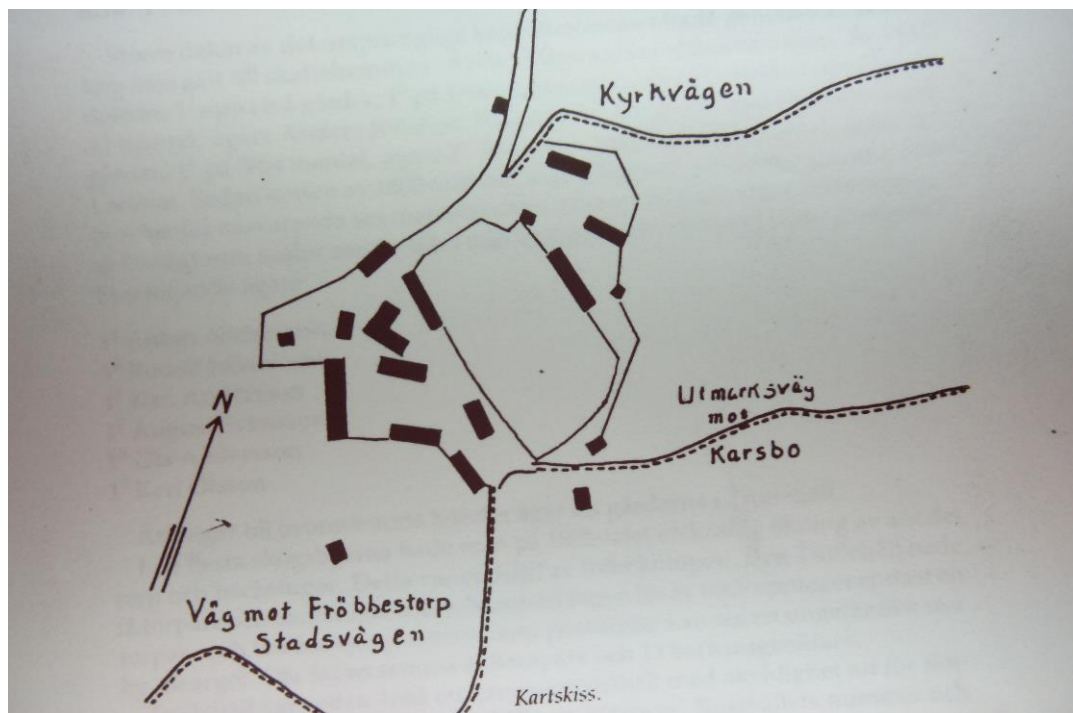
Den senaste veckan har luften varit fylld med åska. Regn eller hagel ha i ymnighet fallit nästan varje dag. Men i fredags var det dock svårast. Stora hagelstenar slog ned säd och potatis och hageldrivorna lågo kvar ännu dagen därpå. Samma dag hade hemmansegaren Anders Larsson i Trollefjäll och hans son Per Olof varit åt marken efter ett lass ved för att köra till Bergkvara. I närheten av hemmet gick fadern en genväg medan sonen körde hästen utomkring. Just som ynglingen skulle öppna grinden slog åskan ned. När fadern kom hem frågade han efter sonen. Man gick bortåt vägen och fann både häst och körkarl vid grinden. Hästen var död, men ynglingen levde, ehuru utan förmåga att tala. Utom hängslena och den ena strumpan voro kläderna sönderrivna. Under vänstra armen, på magen, i ljumskarna, på högra låret till knäet och på vänstra underbenet märkte man brännskador. Man förundrar sig över att han lever.

Befolkningsutvecklingen 1850 - nutid

1850	45 personer
1880	70 personer (den största folkmängden)
1895	49 personer
1905	40 personer (utvandringen har satt sina spår)
1920	51 personer
1940	47 personer
1983	16 personer
1990	22 personer
2019	10 personer

<u>Trolle fjäll</u>			1655 →		
3/8 mantal Bengt Nilsson			o Gertrud Jonsdotter		
3/16	Nils Bengtsson		o Ingrid Larssdotter		3/16 Jon Bengtsson o Karin Persdotter
Anders Nilsson			Gertrud Jonsdotter o Jon		
dotterson Nils Carlsson		Kusin son Jöns Arvidsson	Elin Jonsdotter o Oluf		
Sven Nilsson		Bröder Lars Nilsson	3/32	Pehr Olufsson	3/32 Sune Olufsson
Andreas Svensson	Anders Larsson	Petter Larsson	3/32	Jonas Pehrsson	1/32 Jonas Sune o Lars Sune
Erik Andersson	Carl Petter Nilsson	Olaus Nilsson	Kristina Jonsdotter o Sven		Anders Nilsson Anders Larsson
Hilda Maria Eriksson o Rudolf Johansson	Peter Nilsson	Andreas Olsson	Mathilda Svensdotter o Anton		Anders Jansson Kristina Andersdotter o Olaus
Gösta Johansson	Sven Peter Olsson	Karl Andersson o Hilda Andersson	Arne Antonsson		Ola Larsson Josef Olsson (Bröder) Oskar Olsson
Gert Johansson	Lydia Maria Svensdotter	Elis Marie Andersson	Barnbarn Annetie Helene Samuelsson		Karl Olsson Bengt Linda Olsson
3/32	August Svensson	Ing Britt Nilsson	3/32		Åke Ramberg Sören 1/32 Mats Ramberg
	Alfons Svensson	Mats Nilsson			Gert 1/16 Johansson
	3/4 Birgitta Andersson	3/4			

De olika gårdarnas framväxt med ägare från 1655 till nu

Trolle fjälls by
Utdrag ur storskifteskartan 1810

Hästen har alltid haft en stor betydelse för gårdarna. När man ställde upp familjen för fotografering var nästan alltid gårdens hästar med.

Från vänster: Sigfrid Olsson, Josef Olsson, Ola Andersson, Kristina Andersson, Henry Harrysson, Agda Olsson

Bröderna Arne och Sven Antonsson

Göran och Kerstin Svensson med hästen Ricki

Hästen kunde användas till mycket.

Här har Bengt Olsson spänt gårdens häst för ringvälten.

Alfons Svensson hämtar hem ved från skogen med hjälp av hästen Lona.

En paus i arbetet. Från vänster: Sigge Olsson, Elsa Andersson, Alfons Svensson, Karl Andersson, Oskar Olsson

Tänk om vi kunde förflytta oss 100-125 år tillbaka i tiden och tidigt en lördagsmorgon stå och höra de fullastade hästskjutsarna (med järnhjul) skramla fram genom Trollefjäll, mot Fröbbestorp över Svinaryggarna och ned mot Torget i Karlskrona för att sälja gårdarnas produkter.

Idag har arbetshästen bytts mot travhästar.

I början av 60-talet inköpte Arne Antonsson och Gösta Johansson nästan samtidigt var sin traktor. Arnes var en Volvo Krabat modell 57 och Göstas en Volvo Terrier modell 58.

Nästan allt arbete utfördes med kroppskrafter.

Skogsarbete. Lägg märke till stockasågen till höger.

Rågslåtter.

Potatisplockning. Ola Andersson, Anna-Stina Andersson, Anna Olsson, Karl Ringdahl och Sigge Olsson

En viktig produkt för gården var mjölken. Mjölkningsen var ett efterhängset arbete, som skulle utföras två gånger per dag 7 dagar i veckan.

Här tömmer Anna och Oskar Olsson sina mjölkspann medan barnen Bengt och Ann-Kristin tittar på.

Gösta Johansson satte i början av 50-talet in en mjölkmaskin, som drevs av en motor, som gick på bensin.

Gårdarnas hus skulle underhållas.

Här läggs nytt spåntak hos Karl Andersson.
Fr vänster: Viktor Andersson, Birger Andersson, Karl Andersson
och Greta Andersson.

Vad skönt att få sitta ned och dricka meraftonskaffe! Fr vänster: Ola Andersson, Sigge Olsson, Oskar Olsson, Anna Olsson, Anna-Stina Andersson och Greta Andersson.

Ett viktigt arbete under sommaren var höbärgningen, där alla fick hjälpa till. Först skulle gräset slås.

Ett slåtterlag bestående av fr vänster: Greta Andersson, Agne Svensson, Oskar Olsson, Karl Andersson, Harry Svensson och Anna-Stina Andersson.

Det gällde att liarna var vassa. Att dra slipstenen var enformigt och utfördes ofta av barnen.

Fr vänster: Anna Olsson, Anna-Stina Andersson och Hellen Johansson.

Bengt hästräfsar.

Bengt och Oskar Olsson hjälps åt att kraka upp höet.

Alfons och Greta Svensson i färd med att bärga ett lass hö.

Johan Nilsson med ett hölass på väg hem till gården.

Från början förflyttade man sig till fots. När sedan cykeln kom blev det lättare att ta sig fram på längre avstånd. Med hjälp av cykeln kunde man även spara mycket tid.

Från vänster: Alfons Svensson, Sigge Olsson, Gösta Johansson, Arne Antonsson, Oskar Olsson, Karl Andersson.

Tänk vad mycket lättare det blev med motorcykeln! Här nedanför grundläggs ett stort intresse för maskiner, motorer och bilar.

Kenneth Svensson provsitter Assars motorcykel.

Här har Kenneth fått sällskap av brodern Berne.

Berne med sin amerikanare av märket Ford.

Ronny Svenssons amerikanare av märket GM.

Gösta Johansson inköpte i början av 50-talet en högerstyrd Ford.

Genom allt kroppsarbete fick man bra kondition och styrka.

Agne Svensson som kulstötare.

Många från Trollefjäll har genom åren sysslat med fotboll.

Andra stående fr vänster: Assar Svensson. 5:e fr vänster: Sigge Olsson, 7:e fr vänster: Gunnar Johansson. Knästående fr vänster: Alfons Svensson, Agne Svensson och Birger Johansson.

År 1954 blev Slätafly kommunmästare i fotboll och i laget spelade två spelare från Trollefjäll. Stående fr vänster: nr 2 Bernt Oskarsson. Knästående ytterst fr höger Sture Antonsson.

Ibland tog man sig tid för skämt och då kunde man klä ut sig och spela olika personer.

Fr vänster: Els-Marie Andersson, Anna-Stina Andersson, Greta Andersson och Alva Svensson

Fr vänster: Rut Svensson, Agne Svensson och Els-Marie Andersson

Rut Svensson och Anna-Stina Andersson

Greta Andersson, Agda Olsson, Anna Olsson och Aina Olsson

I en liten by blir invånarna beroende av varandra och behövde någon hjälp så ställde grannarna upp och hjälpte till.

Vid Helena Anderssons begravning 1939 deltog byborna mangrant. Mitt i bilden dottern Linnea och till höger om henne hennes make Oskar Karlsson. Pojkarna i vita skjortor som sitter till höger är barnbarnen Stig och Bernt. Den lilla flickan i vita kläder är barnbarnet Gunni, syster till Stig och Bernt.

Källor:

Slätafly rote av Tomas Alriksson

Inslag av Gösta Andréasson i Jul i Torsås och Gullabo 1984

Kyrkböcker för Torsås socken

Blekinge läns tidning

Domböcker för Södra Möre häradsrätt

Vi som har arbetat med berättelsen om Trollefjäll är
Inger Harrysson, Bengt Olsson och Lars-Åke Olsson.